

Plan mot kränkande behandling

Svartbäcksskolans ro läsår 2026/2027

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning.....	1
1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen.....	2
Allmänt.....	2
Svartbäcksskolans organisation	2
Ansvar och giltighet för planen	2
Planens giltighet. Upprättad juni 2026.....	2
Planen gäller från: 2026-09-09.....	2
Planen gäller till: 2027-09-08	2
2. Lagar, förordningar och styrdokument.....	3
3. Definitioner av begrepp	3
4. Delaktighet och förankring och av planen	4
Elevernas delaktighet.....	4
Vårdnadshavarnas delaktighet.....	5
Personalens delaktighet	5
Förankring av planen.....	5
5. Utvärdering av läsårets plan	5
Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats	5
Analys.....	6
6. Förebyggande och främjande insatser 2025/2026.....	6
Resultat	6
7. Främjande insatser 2026/2027.....	7
Bilagor.....	7
Bilaga 1 – Länksamling.....	7
Bilaga 2 - Beskrivning av kartläggningsmetoder.....	8
Bilaga 3 - Svartbäcksskolans trygghetsårshjul.....	9

1. Svartbäcksskolans ro organisation, ansvar och giltighet för planen

Allmänt

På Svartbäcksskolan är alla välkomna som de är! Här ska elever och vuxna känna sig trygga och respekterade. All personal och alla elever ska arbeta aktivt för att förhindra och motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering. Vi arbetar med positiv förstärkning och har ett inkluderande synsätt, där varje individ ska känna sig sedd och vara delaktig i den gemensamma strävan efter ett trevligt kamrat- och arbetsklimat.

Svartbäcksskolans organisation

Svartbäcksskolans rektorsområde (ro) består av en grundskola F-6, anpassad grundskola 1–9 samt fritidshem. Rektorsområdet har 417 elever samt 130 medarbetare. Hela skolan omfattas av Plan mot kränkande behandling. I planen synliggör vi främjande och förebyggande mål utifrån vad egna mål för de olika verksamheterna, fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskolan och anpassade grundskolan under läsåret 26/27.

Ansvar och giltighet för planen

Det är, i enlighet med skollagen (2010:800), rektorns ansvar att se till att planen mot kränkande behandling årligen utvärderas och skrivs om.

Arbetsmiljölagen 3 Kap. 2§ talar om arbetsgivarens skyldighet att planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet, vilket innebär att få all personal på skolan att arbeta utifrån planen.

Skolans trygghetsteam är drivande i arbetet med att förankra planen hos såväl personal som elever och vårdnadshavare. Trygghetsteamets har också uppdraget att fortlöpande tillsammans med personal och elever utveckla och utvärdera planen mot kränkande behandling. Planen är ett levande dokument utifrån åtgärder och insatser som syftar till att säkerställa att arbetet mot diskriminering och kränkande behandling efterlevs.

Skolans Trygghetsteam läsåret 2026/27

Therése Ljunglöf, biträdande rektor
Malin Stenman, skolkurator
Awil Mohammed Said, skolkurator
Linda Ludén, lärare grundskolan
Ann Nyström, vaktmästare
Susanne Grönblad, fritidshemsledare
Marta Szemfeld, lärare anpassade grundskolan

Planens giltighet. Upprättad juni-aug 2026	Planen gäller till: 2027-09-08
Planen gäller från: 2026-09-09	Utvärdering och uppföljning sker i maj 2027

2. Lagar, förordningar och styrdokument

Arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i skolan styrs av skollagens sjätte kapitel (2010:800).

Av Lgr 22, kap 2.1 (Läroplan för grundskolan, anpassade grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet) framgår att alla som arbetar i skolan ska: aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper, visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt. I arbetet med normer och värden ska både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför uppmärksammas.

I förordningen (2006:1083, SFS) behandlas barns och elevers delaktighet i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

FN:s barnkonvention 1989 bygger framför allt på fyra grundrättigheter och konventionen har år 2020 blivit lag i Sverige:

- Artikel 2 - Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3 - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6 - Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12 - Barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör barnet.

Svartbäcksskolans rektor har även valt att uppmärksamma nedanstående två konventioner lite extra.

- Artikel 19 – Barn skall skyddas emot alla former av psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp.
- Artikel 28 – Barn har rätt till utbildning. Grundskolan skall vara obligatoriskt, kostnadsfri och tillgänglig för alla.

3. Definitioner av begrepp

I skollagen står det att diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt:

- Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.
- Indirekt diskriminering innebär när alla behandlas lika oavsett diskrimineringsgrunderna, till exempel utbud av samma mat till alla oavsett religiösa skäl.

- Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna.
- Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Kränkande behandling kallas en kränkning som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker en elevs värdighet. Kränkande behandling kan vara:

- Fysiska – slag, knuffar, sparkar, fasthållning
- Verbala – förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar, hot
- Psykosociala – miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning, utfrysning
- Text/bilder – sms, mms, e-post, lappar, brev, klotter

Kränkningar som utförs upprepade gånger under en längre tid brukar benämnas som mobbning.

Att tillrättavisa en elev för att upprätthålla ordningen på skolan är inte att utsätta en elev för kränkande behandling, även om eleven kan uppleva det som en kränkning (DO). Skolan har en skyldighet att starta en kränkingsutredning vid misstanke om kränkning.

4. Delaktighet och förankring och av planen

Elevernas delaktighet

Elevernas delaktighet sker via samlingar, klassråd och elevråd. Två gånger per läsår svarar eleverna på skolans egen trygghetsenkät. Eleverna ges då möjlighet att sätta ord på var, hur och när otrygga situationer kan uppstå. Elever i årskurs 4 svarar även på skolplanenkäten som är en kommunövergripande enkät. Vart annat läsår får alla elever i årskurs 5 svara på Skolinspektionens skolenkät. Samtliga enkäter innehåller frågor kring trygghet, delaktighet och studiero.

Vid läsårstart diskuteras i samtliga klasser en elev-version av skolans plan mot kränkande behandling som vi kallar "Lilla planen". Trygghetsteamet ansvarar för att uppdatera och sprida den på skolan. All personal ansvarar för att arbetet med denna ska vara levande under läsåret.

Elever inom anpassade grundskolan inriktning ämnesområden har en specifik skol- och fritidsverksamhet som följer eleven utifrån ett heldagsperspektiv. För att skapa de bästa förutsättningarna för varje enskild elev arbetar vi utifrån personalobservationer och föräldrasamverkan i form av kontaktböcker, bilder, lärloggar på Unikum, utvecklingssamtal och skolplanenkäter. För en samsyn kring elevernas trygghet och hälsa sker ett nära samarbete med vårdnadshavare.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavares delaktighet sker via föräldramöten, resultat från Skolplaneenkäten samt möten under läsåret. Vårdnadshavares synpunkter och reflektioner tas i beaktning då planen revideras inför ett nytt läsår.

Personalens delaktighet

All personal planerar och arbetar aktivt med främjande insatser för att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling. I olika forum ges alla medarbetare möjlighet att påverka det gemensamma arbetet. Vid läsårets slut analyserar och utvärderar personalen årets insatser samt tar fram förslag till nästa läsårs plan.

Förankring av planen

Föräldrar uppmanas att ta del av planen som publiceras på Unikum och på hemsidan. Planen skickas också hem i samband med skolstart. Genom informationsbrev informerar rektor, lärare och fritidspersonal kontinuerligt om planens olika delområden.

Vid läsårstart förankras "Lilla planen" i samtliga klasser av personalen.

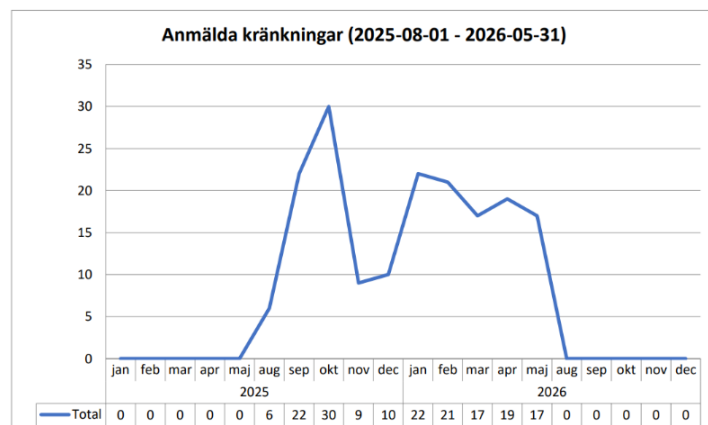
5. Utvärdering av läsårets plan

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats

I slutet av läsåret fick all personal utvärdera årets plan mot kränkande behandling. Trygghetsteamet gick igenom dessa och uppdaterade planen utifrån dessa. Elevhälsoteamet utvärderade statistiken utifrån de kränkningar som rapporterats i DF respons. Alla elever på skolan har haft möjlighet att svara på skolans trygghetsenkät med undantag för anpassad grundskola som utvärderar på annat sätt – se ovan "Elevernas delaktighet". Lilla planen utvärderades av elever via elevrådet.

Kränkningsärenden 2025-08-01 - 2026-05-31

Avslutat ärende?	Antal	%
Ja	150	86,7%
Nej	23	13,3%
Totalt	173	100,0%

Analys

Tack vare vårt digitala system för kränkingsärenden (DF respons) kan vi ta del av och utreda kränkningarna skyndsamt. Det är enkelt att få fram rapporter och statistik ur systemet såsom var händelser sker och i vilka årskurser med mera. I samband med att en kränkingsanmälan upprättas delges huvudman, skolledning, kuratorer samt "anmälaren" om att detta är gjort vilket ger en bra överblick för berörda professioner. Skolledare, kuratorer och personal stämmer av DF-respons regelbundet. Vid behov har vi också ett bra samarbete med kommunens skoljurist som bistår med råd och stöd.

6. Förebyggande och främjande insatser 2025/2026

- Arbete med trygghet, arbetsro och goda relationer mellan elever och vuxna.
- Regelbundna värdegrundssamtal och lektioner om respekt, empati, ansvar, känslor och kamratskap.
- Arbete med språkbruk och tidiga insatser vid konflikter eller kränkande händelser.
- Användning av metoder och material som PAX, Aktiva åskådare, 99 livsknep, känslorarbete, värdegrundslitteratur, filmer och rollspel.
- Trygghetsenkäter under höst- och vårtermin samt fördjupning kring otrygga platser där det varit möjligt.
- Arbete med skolans ledord: snäll, hjälpsam och glädjespridare.
- Arbete med visionen "Vi vill varandra väl, vi gör varandra bättre!".
- Fadderverksamhet, rastfaddrar, elevråd, kapprunsutmaning, maskotarbete och andra gemensamma aktiviteter.
- Temadagar och gemensamma aktiviteter, till exempel FN-dagen, Rocka sockorna, Stopp min kropp och andra inslag från trygghetsårshjulet.
- Anpassade rutiner, gruppindelningar och individuella strategier för att minska stress, trängsel och konflikter.
- Vuxennärvaro och gemensamt bemötande som en central trygghetsfaktor, särskilt för elever som behöver mer konkret stöd.

Resultat

Positiva resultat som lyfts i utvärderingarna

- Ökad trygghet och bättre relationer mellan elever och personal.
- God sammanhållning och positiv anda i flera grupper.
- Elever som visar mer omtanke, hjälper varandra och tar större ansvar.
- Ökad självförmåga och förmåga att ta plats på ett positivt sätt.
- Elever känner till skolans värdegrund, vision och förväntningar.
- Elever vet i hög grad att de kan vända sig till vuxna och att vuxna agerar när något blir fel.
- Lek, samspel och samarbete mellan elever har utvecklats positivt i flera delar av verksamheten.

7. Främjande insatser 2026/2027

- Fortsätta med regelbundna värdegrundslektioner.
- Agera direkt vid händelser som rör språkbruk, konflikter eller kränkningar.
- Arbeta mer med elevinflytande, där eleverna får vara med och ta fram klassrumsregler.
- Fortsätta vara synliga på grundskolan och skapa trygga relationer mellan personal och elever.
- Uppmärksamma dagar som FN-dagen och Rocka sockorna som en del av årshjulsarbetet.
- Arbeta med insatserna för respektive årskurs i Trygghetsårshjulet
- Behålla och vidareutveckla individuella strategier för elever som behöver särskilt stöd.
- Ständigt arbete med språkbruk och förhållningssätt gentemot både vuxna och elever.
- Arbeta med inkluderande undervisning som lyfter olika perspektiv och synliggör både likheter och olikheter.
- Utveckla trygghetsrutiner i omklädningsrum, bildsalen, musikrummet och slöjdsalen – med tydlig vuxennärvaro och gemensamma regler.
- Överväga att införa återkommande korta reflektionssamtal under lektionstid där eleverna pratar om samarbete, respekt och ansvar.
- I grupper som får ny sammansättning kommande läsår, lägga fokus på att stärka gruppens kärna som förebilder för nya elever.
- Fortsätta markera mot nedsättande språkbruk och stötta elever i att vara goda kamrater.
- Fortsätta samtal och diskussioner där eleverna får uttrycka sina tankar och känslor – detta har varit framgångsrikt och ska prioriteras även framöver

Skolans arbete mot kränkande behandling har många starka delar och är tydligt integrerat i vardagen. Den viktigaste fortsatta utvecklingen är att skapa ännu större gemensam struktur och samsyn, samtidigt som insatserna fortsatt anpassas efter olika elevgruppers behov. Trygga relationer, närvarande vuxna, tydliga rutiner och ett levande värdegrundsarbete bör även fortsättningsvis vara grunden för skolans förebyggande och främjande arbete.

Bilagor

Bilaga 1 – Länksamling

- <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandlingmobbing-och-diskriminering>
- <https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>
- <https://www.do.se/diskriminering/diskriminering-olika-delar-samhället/diskrimineringforskola-skola-hogskola/ingen-far-diskriminera-dig-i-skolan>
- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskforfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Bilaga 2 - Beskrivning av kartläggningsmetoder

Trygghetsenkät

Trygghetsenkäten genomförs av alla elever på skolan två gånger per läsår. Enkäten görs digitalt.

Hälsoenkät

Hälsoenkäten genomförs som förberedelse för hälsosamtalet i årskurs 4. Samtalet syftar till att ge eleverna möjlighet att prata och resonera kring sin hälsa tillsammans med skolsköterskan. Vid behov lyfter skolsköterskan identifierade problemområden med respektive pedagog för att kunna arbeta vidare med området.

Skolinspektionens skolenkät

Vart annat läsår svarar alla elever i årskurs 5 på Skolinspektionens skolenkät. Enkätsvaren tas upp i elevhälsan (EHT), Trygghetsteamet samt i lärarlagen. Varje lärarlag/klass får ta del av sina respektive elevsvar för att effektivt följa upp och säkerställa elevernas trygghet och likabehandling. Utifrån enkätresultaten och analyser har vi beslutat om vilka åtgärder som behöver vidtas.

DF-respons

Vid kränkning mellan elev/elev, personal/elev ska det göras en kränkingsanmälan i kommunens gemensamma system DF respons. Där reder personal ut händelsen och kontaktar vårdnadshavare för att informera om händelsen. I samband med kränkingsanmälan mejlas en kopia automatiskt till rektor, kränkingsansvarig samt huvudman.

Är det en elev som utfört kränkningen samtalar ansvarig personal både med eleven som känner sig utsatt och med den eller de som utfört kränkningen. Den akuta situationen måste lösas, så att båda sidor utvecklar en förståelse för situationen, utifrån sin ålder och mognad.

Om vi ser en kollega utföra en handling som bedöms vara kränkande för en elev, ingriper vi omedelbart och ber lugnt kollegan att lämna situationen. Därefter ska rektor/biträdande rektor informeras som beslutar om insatser och åtgärder.

Det krävs inga bevis om att en kränkning har ägt rum. Finns en misstanke om kränkning så ska en anmälan upprättas. Även om elever, vårdnadshavare eller personal av någon anledning inte vill att en utredning ska startas har vi dock ändå en skyldighet att starta en utredning om kränkning ägt rum. Åtgärderna måste leda till att diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling upphör både på kort och lång sikt. I de fall det kan vara aktuellt att anmäla en kränkning till socialtjänsten eller polisen, tar rektor beslut om detta.

Svartbäcksskolans Trygghetsårshjul

